

Король Катерина Миколаївна

Національний університет «Одеська юридична академія»

Аспірантка кафедри загальної теорії права та держави

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Ідентичність – одна із основних характеристик людини, що дає їй змогу відчувати власну індивідуальність, усвідомлювати свою приналежність до тієї чи іншої групи людей.

Тема формування ідентичності людства стала актуальною в умовах розвитку та глобалізації процесів нинішньої дійсності. Серед найбільш популярних типів ідентичності вчені виділяють: соціальну, релігійну, національну, етнічну та правову. Правова ідентичність явище досить нове, оскільки зміна соціального становища в 21 столітті обумовила виникнення даного поняття.

Однією з основних умов формування ідентичності як правової виступає - самосвідомість. Лише через визнання громадянина причетним себе до певної правової групи відбувається процес ідентифікації. З іншого боку - держава, що наділяє громадянина певними правами і обов'язками та виступає як гарант її економічного, політичного та соціального забезпечення. Таким чином соціальна ідентичність перетворюється на правову, шляхом закріплення соціальної групи у правову спільноту, яка наділена правами та обов'язками, при умові, що громадянин має сформоване уявлення про право та його цінність.

Від того, наскільки право наближене до потреб суспільства, чи дотримані такі загальні принципи права як принцип гуманізму, справедливості, рівності, залежить процес включення правової інформації до життя особи, процес правової ідентифікації, правової соціалізації, які в свою чергу визначають структуру правосвідомості особи і визначають її

поведінку. [1, с. 78] Тобто формування правової ідентичності відбувається шляхом правової соціалізації за умови розуміння правової дійсності та вдосконалення ефективності реалізації права в житті громадянина.

Формування правової ідентичності можна розділити на декілька компонентів, а саме: когнітивний та поведінковий. Перший компонент являє собою формування у громадянина погляду на право: знання своїх свобод, прав, обов'язків, цінності права та дотримання правопорядку. Демократична правова держава здатна сформувати правильні погляди громадян на право як найвищу цінність, забезпечити належний рівень правових знань. Правова ідентичність особи свідчить про високий рівень правосвідомості та правової культури.

Вслід за відображенням правової дійсності в рамках формування правової культури відбувається регулювання правової поведінки особи. При цьому відображувальна та регулятивна функції індивідуальної правової культури перебувають у діалектичній єдності і визначають реальну правову поведінку особи, її дії у сфері законності, правопорядку, правових основ державності та соціального буття. Оцінка об'єктів і явищ відбувається на основі системи цінностей, котра, будучи продуктом життєдіяльності суспільства і соціальних груп, посідає особливе місце в структурі особистості кожного конкретного суб'єкта. [2, с. 8]

Другий компонент – поведінковий - виражається у правомірній чи неправомірній поведінці громадянина в умовах його повсякденного життя. За наявності обох компонентів можна сказати, що громадянин усвідомлює свою приналежність до правової групи та може чітко ідентифікувати себе з іншими членами групи, що мають схожі уявлення та вчинки. На механізм формування правової ідентичності громадянина впливає його правовий досвід, вміння сприймати певні правові явища в соціумі.

Таким чином, в умовах трансформації сучасного світу правова ідентичність є чинником вирішення багатьох соціальних завдань у

суспільстві. Правова самоідентифікація громадянина, в першу чергу, пов'язана зі сприйняттям своїх прав та цінностей. Для створення «комфортних» умов формування правової ідентичності серед громадян, в першу чергу, держава повинна укріплювати позиції права через підвищення його значення для всього соціуму.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Парута, О. В. Концепція правової ідентичності в дискурсі теорії держави і права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Право / гол. ред. Ю.М. Бисага.* – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2013. – Вип. 23. Ч. 1. Т. 1. – С. 78;

2. Калінін, М.В. Джерела конфлікту в формуванні правової культури особи. *Науковий вісник.* № 2. 2013. с. 8.

Ключові слова: правова ідентичність, механізм формування правової ідентичності, правосвідомість.

Key words: legal identity, mechanism of formation of legal identity, legal awareness.

Караман Микола Віталійович

Національний університет «Одеська юридична академія»

асистент кафедри загальної теорії права та держави,

доктор філософії за спеціальністю 081 «Право»

ПРАВО НА ПРОФЕСІЙНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Реалії сьогодення здійснюють неабиякий вплив на активність розвитку всіх сфер існування суспільства. Українське суспільство не є винятком в цьому плані. Окрім глобальної пандемії коронавірусу COVID-